

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.002.05.2017
P/17/071

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
Trzebowniko 22, 36-001 Trzebowniko
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/071 – Zapobieganie i przeciwdziałanie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	1. Monika Marciniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/13/2017 z dnia 11 stycznia 2017 r. (dowód: akta kontroli str.1-2)
Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Policji w Rzeszowie ul. Dąbrowskiego 30, 35-595 Rzeszów
Kierownik jednostki kontrolowanej	1. Inspektor Zdzisław Stopczyk - Komendant Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie od dnia 14 lutego 2012 r. do dnia 24 grudnia 2015 r.; 2. Inspektor Piotr Michna - pełniący obowiązki Komendanta Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie od dnia 25 grudnia 2015 r. do dnia 11 stycznia 2016 r.; 3. Inspektor dr Krzysztof Pobuta - Komendant Wojewódzkiej Policji w Rzeszowie od dnia 12 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str.3-6)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

KWP w swojej działalności podejmowała działania mające na celu zapobieganie i przeciwdziałanie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży, jednakże nie prowadziła odrębnych analiz związanych z cyberprzemocą.

KWP dostrzegała problem zagrożenia cyberprzemocą wśród dzieci i młodzieży pomimo faktu, iż odsetek ujawnionych czynów zabronionych z tego zakresu wynosił 0,079% wszystkich przestępstw stwierdzonych we wszystkich jednostkach garnizonu podkarpackiego.

KWP podejmowała różne formy współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Funkcjonariusze Wydziału Prewencji i Wydziału do Walki z Cyberprzestępczością rzetelnie wykonywali nałożone na nich obowiązki zarówno w zakresie profilaktyki jak i czynności operacyjno - rozpoznawczych.

KWP we własnym zakresie organizowała i przeprowadzała szkolenia dotyczące walki z cyberzagrożeniami w tym cyberprzestępczością wśród dzieci i młodzieży. KWP realizowała zadania koordynujące i nadzorcze wobec podległych jej jednostek.

W okresie lat 2013-2016 funkcjonariusze Wydziału Prewencji dokonywali sprawdzeń tematycznych również w zakresie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży w jednostkach podległych KWP.

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje również na stosowanie w KWP dobrych praktyk polegających na:

- wspieraniu i samodzielnym wykonywaniu działań profilaktycznych w zakresie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży przez funkcjonariuszy Wydziału do Walki z Cyberprzestępczością pomimo, iż zadania takie nie zostały wydziałowi formalnie przypisane;
- ujmowaniu przez funkcjonariuszy Wydziału Prewencji w systemie SESPoL - formularzu III/6 sprawozdania w części dotyczącej rozpoznania i profilaktycznej pracy Policji na rzecz zapobiegania demoralizacji nieletnich oraz patologii społecznych nie tylko obligatoryjnej części opisowej ale też danych statystycznych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena prawidłowości i rzetelności podejmowanych działań dotyczących identyfikowania zagrożeń w zakresie cyberprzemocy dzieci i młodzieży.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2013-2014, w Priorytetach i Zadaniach Priorytetowych Komendanta Głównego Policji nie zawarto priorytetu dotyczącego cyberprzestępczości, w związku z tym nie był on realizowany przez KWP.

KWP realizowała *Koncepcję działań Policji w zakresie profilaktyki społecznej na lata 2015-2018* zatwierdzoną przez Komendanta Głównego Policji. W koncepcji tej zostały zdefiniowane priorytetowe obszary profilaktyki społecznej rekomendowane na płaszczyźnie krajowej. Wśród umieszczonych 22 obszarów cyberzagrożenia zajmowały trzecie miejsce według wagi zdiagnozowanej przez komendy wojewódzkie, miejskie i rejonowe.

KWP realizowała zadania priorytetowe wynikające z priorytetu I Komendanta Głównego Policji w postaci *Zwiększenia efektywności działań Policji na rzecz wzmocnienia współpracy ze społeczeństwem* przyjętego do realizacji na lata 2016 - 2018.

Do priorytetu tego przypisano zadania wraz z miernikami ocennymi. Wśród przedmiotowych zadań wskazano zadanie polegające na dostosowaniu aktywności Policji do zdiagnozowanych potrzeb w obszarze profilaktyki zagrożeń społecznych (w tym w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym i cyberzagrożeniom).

Do wymienionych zadań przypisane były mierniki monitorowane M1 i M2. Prowadzenie oceny stopnia ich realizacji zostało zaplanowane w systemie półrocznym oraz rocznym w oparciu o wystandardyzowany formularz oceny jakościowego miernika *Ocena skuteczności działań Policji w obszarze profilaktyki zagrożeń społecznych*.

(dowód: akta kontroli str.83-103, 582-590)

KWP nie dokonywała odrębnych analiz dotyczących cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży, pomimo to realizując zadania przypisane Wydziałowi do walki z Cyberprzestępczością oraz Wydziałowi Prewencji podejmowała działania w celu identyfikacji tego zjawiska zarówno w aspekcie prewencyjnym, jak i operacyjno-rozpoznawczym.

W latach 2013-2016 jednostki Policji garnizonu podkarpackiego ujawniły 91 zdarzeń z zakresu cyberprzemocy z udziałem nieletnich, co stanowiło 0,079% wszystkich 114 969 przestępstw stwierdzonych w tym okresie.

W okresie lat 2013 -2016 wszystkie jednostki Policji podległe KWP w Rzeszowie przeprowadzały działalność profilaktyczną dotyczącą zjawiska cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

W 21 przypadkach (100 % jednostek podległych KWP w Rzeszowie) w okresie objętym kontrolą odnotowano działalność profilaktyczną prowadzoną przez przedmiotowe KMP i KPP w zakresie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży w oparciu o przygotowane konspekty i scenariusze zajęć.

Wpisy w *wykazach czynności profilaktycznych podjętych w sprawach małoletnich* były przedmiotem sprawdzeń tematycznych Wydziału Prewencji w Rzeszowie co dokumentują wpisy w *Kartach zapoznania się z zawartością teczki pn. Wykaz czynności profilaktycznych podjętych w sprawach małoletnich*.

(dowód: akta kontroli str. 467-468)

Naczelnik Wydziału Prewencji KWP wskazał, że w ramach działań z profilaktyki społecznej ukierunkowanej na przeciwdziałanie zjawiskom patologicznym wśród

dzieci i młodzieży Wydział Prewencji KWP, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, i Kuratorium Oświaty w Rzeszowie od 2006 r. realizują wojewódzki konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży oraz od 2011 r. wojewódzki konkurs na spot filmowy.

Jednym z obszarów przedmiotowych konkursów jest *Bezpieczny Internet*. Organizatorem konkursu była KWP. Konkurs adresowany był do dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych, a także placówek letniego wypoczynku. Tematyka prac konkursowych miała dotyczyć szeroko rozumianego bezpiecznego zachowania w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu młodego pokolenia, między innymi *bezpiecznego internetu*.

(dowód: akta kontroli str.65-82,558-565)

Komendant Główny Policji nie przekazywał do KWP wytycznych w zakresie dotyczących cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

Wytycznych takich nie wydawał również Komendant w odniesieniu do podległych komórek i jednostek organizacyjnych.

Naczelnik Wydziału Prewencji wyjaśnił, że *w sytuacji zaistnienia czynu dotyczącego cyberprzestępczości, w zależności od trybu ścigania, zastosowanie mają przepisy prawa dotyczące postępowania w sprawach nieletnich sprawców czynów karalnych i zagrożonych demoralizacją.*

(dowód: akta kontroli str.65-82)

Realizując obowiązek określony w § 29 ust. 1 pkt 21 zarządzenia nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji¹ KWP zakresie zapobiegania i przeciwdziałania cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży współpracowała z następującymi podmiotami:

- Podkarpacką Wojewódzką Komendą Hufców Pracy;
- Podkarpackim Kuratorium Oświaty w Rzeszowie;
- Stowarzyszeniem Ruch Pomocy Psychologicznej „Integracja”;
- Fundacją Grupy PKP;
- Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Krośnie;

---

¹ Zarządzenie to stanowi załącznik do obwieszczenia Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu zarządzenia Komendanta Głównego Policji w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP poz. 50, ze zm.), dalej zw. „zarządzeniem nr 1041 Komendanta Głównego Policji”.

- Wyższą Szkołą Prawa i Administracji w Rzeszowie;
- Państwową Wyższą Szkołą Techniczno – Ekonomiczną w Jarosławiu;
- Naukową i Akademicką Siecią Komputerową;
- Oddziałem TVP SA w Rzeszowie;
- Polskim Radiem S.A. Rzeszów;
- Placówkami oświatowymi województwa podkarpackiego.

Współpraca polegała przede wszystkim na aktywnym udziale w różnego rodzaju konferencjach, projektach, zajęciach informacyjno – edukacyjnych programach radiowych i telewizyjnych, na których funkcjonariusze KWP przedstawiali aspekty i skutki społeczne wynikające ze stosowania agresji i przemocy z użyciem Internetu i telefonii komórkowej.

Współpraca z NASK polegała między innymi na wykorzystywaniu do ww. działalności – szczególnie pracy z dziećmi i młodzieżą - materiałów edukacyjnych NASK.

Ponadto funkcjonariusz Wydziału Prewencji nawiązał kontakt z NASK aby subskrybować stronę <http://www.safeinternet.pl> współtworzonego przez NASK Polskiego Centrum Programu *Safer Internet (PCPSI)* powołanego w 2005 r. w ramach programu Komisji Europejskiej *Safer Internet* co pozwala na uzyskiwanie bieżących informacji o publikacjach i przedsięwzięciach realizowanych przez NASK.

(dowód: akta kontroli str.581)

W latach 2013-2016 KWP współpracowała z organami ochrony prawnej takimi jak: prokuratura, sąd, innymi jednostkami Policji w zakresie określonym przepisami w Kodeksie postępowania Karnego z dnia z dnia 6 czerwca 1997 r.² oraz ustawy z 26 października 1982 o postępowaniu w sprawach nieletnich³.

(dowód akta kontroli str.159-191,238-248, 279-280, 287-379)

Ponadto KWP w dniu 8 stycznia 2015 r. złożyła do Komendanta Głównego Policji wnioski o wyrażenie zgody na organizację przedsięwzięcia szkoleniowego pn. *Kierunki rozwoju cyberprzestępczości. Możliwości Policji w zakresie ujawniania i zwalczania przestępstw w cyberprzestrzeni.*

---

² Dz.U. 1997 Nr 89 poz. 555

³ DZ. U 2016 poz. 1654 jt.

W uzasadnieniu przedmiotowego wniosku za istotne dla przedsięwzięcia szkoleniowego wskazano, że udział zaproszonych prelegentów (reprezentujących podmiot zewnętrzny – Zespół ekspertów Dyżurnet.pl. działający przy NASK), którzy przedstawią wystąpienia na temat *Problematyka oceny treści seksualnych przedstawiających wykorzystanie osób małoletnich oraz działania zespołu Dyżurnet.pl oraz Zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie* wpisze się ściśle w tematykę planowanego szkolenia ma na celu pogłębienie wiedzy policjantów garnizonu podkarpackiego w zakresie wykorzystywania osób małoletnich w sieci Internet oraz procedur związanych z reagowaniem organów ścigania na ujawnione incydenty.

Wniosek KWP nie został zatwierdzony przez Komendę Główną Policji, która nie wskazała przyczyn nieuwzględnienia wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 470-477)

Współpraca z Podkarpackim Kuratorium Oświaty polegała na udziale funkcjonariusza Wydziału Prewencji KWP w powołanym zarządzeniem Podkarpackiego Kuratora Oświaty Wojewódzkim Zespole Koordynacyjnym *do spraw realizacji Rządowego programu wspomagania w latach 2015 – 2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – Bezpieczna +.*

Zastępca Komendanta KWP wyjaśnił, że do zadań zespołu należało dokonywanie oceny formalnej i merytorycznej zgłoszonych projektów i rekomendowanie Wojewodzie najwyżej ocenionych do dofinansowania, dokonywanie oceny sprawozdań końcowych projektów zatwierdzonych przez Wojewodę do realizacji oraz przedstawianie Wojewodzie zbiorczo sprawozdania z realizacji zadań programu na obszarze województwa podkarpackiego po zakończeniu realizacji projektów.

(dowód: akta kontroli str.478-479, 566-571)

Funkcjonariusze KWP brali udział w przedsięwzięciach mających na celu promowanie bezpieczeństwa w Internecie oraz zwiększenie świadomości społecznej o zagrożeniach wynikających z korzystania z sieci Internet organizowanych przez podmioty zewnętrzne w tym:

- w ramach działań oświatowych w programie *Koalicja na rzecz bezpieczeństwa* organizowanym przez szkoły, podmioty zewnętrzne, oraz KPP w Lubaczowie (marzec 2016);
- w konferencji naukowej *Cyberprzestępczość jako nowe oblicze przestępczości* zorganizowanej w Państwowej Wyższej Szkole Techniczno – Ekonomicznej w Jarosławiu we współpracy z KWP (maj 2016);
- w konferencji *Cyberświat – współczesne zagrożenia* organizowanej w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Sanoku (styczeń 2016);
- w organizowanym przez WSPiA w Rzeszowie III Podkarpackim młodzieżowym święcie bezpieczeństwa wewnętrznego poprzez zorganizowanie stoiska informacyjnego promującego bezpieczeństwo w sieci *Zagrożenia związane z funkcjonowaniem w cyberprzestrzeni, jak ich unikać* – symulacja interaktywna KWP (luty 2016).

(dowód: akta kontroli str. 212-235)

W kontrolowanym okresie w 3 jednostki policji podległe KWP realizowały programy prewencyjne (własnego autorstwa) i tak:

- KPP w Ropczycach w okresie styczeń 2013 r.- grudzień 2016 r. realizowała program *Bezpiecznie w Internecie*. Celem głównym programu była *poprawa poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas korzystania z internetu oraz uświadomienie rodzicom różnorodności zagrożeń mogących czyhać na dzieci i młodzież w internecie*;
- KPP w Sanoku realizował od maja 2010 r. do grudnia 2016 r. program *Reaguję – Bezpieczniej się czuję*. Jednym z głównych celów programu było *zwrócenie uwagi na niebezpieczeństwa ze strony internetu – cyberprzemoc*;
- KPP w Kolbuszowej w okresie od maja 2014 r. (przewidywany czas zakończenia programu czerwiec 2017 r.) realizowała program *Przyjazna cyberprzestrzeń*. Jako główne cele programu wskazano:
  - *uświadomienie uczniom, pedagogom i rodzicom zagrożeń związanych z cyberprzemocą oraz jej negatywnych skutków*;
  - *uświadomienie uczniom odpowiedzialności prawnej za popełniane czyny oraz form i sposobów dochodzenia swoich praw w przypadku gdy staniemy się ofiarą agresji w sieci*;
  - *wypracowanie szybkich i konkretnych działań podejmowanych przez szkołę przy współpracy policji w przypadku ujawnienia cyberprzemocy*.

Przedmiotowe programy poddawane były ewaluacji, z treści których wynika, że były również przedmiotem analizy w KWP, skutkiem tego było wydłużenie czasu realizacji programu.

(dowód: akta kontroli str. 104-123)

KWP nie realizowała własnego programu prewencyjnego dotyczącego cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że *Policja podkarpacka w latach 2013-2016 realizowała 6 wojewódzkich programów profilaktycznych (...).*

Działania podkarpackiej policji w zakresie cyberprzemocy w latach 2013-2016 były realizowane przede wszystkim poprzez cykliczne działania prewencyjne, akcje i jednorazowe przedsięwzięcia profilaktyczne. Trzy jednostki organizacyjne KWP w Rzeszowie w przedmiotowym zakresie realizowały także program profilaktyczny.

Zastępca Komendanta podał również, że *oferta profilaktycznych działań policyjnych dostosowana jest do potrzeb lokalnej społeczności. W latach 2013-2016 informacje zwrotne od adresatów powyższych działań nie wskazywały na potrzebę opracowania odrębnego wojewódzkiego programu profilaktycznego dotyczących cyberprzemocy.*

Składający wyjaśnienia wskazał też, że *wraz ze wzrostem dostępności internetu czy telefonii komórkowej zwiększa się natężenie zagrożeń jakie ze sobą niosą. Mając powyższe na uwadze w maju 2017 r. KWP w Rzeszowie wdroży do realizacji na terenie garnizonu podkarpackiego program pod nazwą „Cyberbezpieczni”.*

(dowód akta kontroli. str. 573-574)

Wyjaśnienia Komendanta w części dotyczącej braku potrzeb społeczności lokalnej w zakresie większych działań profilaktycznych w zakresie cyberprzemocy potwierdzają wyniki ankiety przygotowanej w związku z pracami związanymi do wdrożenia Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa. Na polecenie Komendanta przeprowadzono cykl konsultacji społecznych na poziomie powiatowym i lokalnym.

W związku z przeprowadzanymi konsultacjami społecznymi przygotowano kwestionariusz ankiety dotyczący m.in. poczucia bezpieczeństwa obywateli i najważniejszych obszarów działania Policji w kontekście poprawy bezpieczeństwa. W ankiecie nie było pytania dotyczącego bezpośrednio cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży, jednakże ankietowani mieli możliwość wypowiedzenia się w pytaniach otwartych.

Ankietowani nie wskazali cyberzagrożeń w tym cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży jako realne zagrożenie ich poczucia bezpieczeństwa.

(dowód akta kontroli. str. 492-535)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że w latach 2013-2016 w KWP nie wykonywano analiz dotyczących cyberprzemocy. W zakresie działania KWP, zgodnie z § 29 ust. 1 pkt 14 zarządzenia nr 1041, jest analizowanie zjawisk kryminogennych oraz rozpoznanych zagrożeń przestępczością, ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk patologicznych dotyczących dzieci i młodzieży.

Ocena cząstkowa

KWP identyfikowała zagrożenia w zakresie cyberprzemocy dzieci i młodzieży, pomimo iż nie sporządzała w tym zakresie odrębnych analiz.

KWP dostrzegała problem zagrożenia cyberprzemocą wśród dzieci i młodzieży pomimo faktu, iż odsetek ujawnionych czynów zabronionych z tego zakresu wynosił 0,079% wszystkich przestępstw stwierdzonych we wszystkich jednostkach garnizonu podkarpackiego, o czym świadczą między innymi działania profilaktyczne podejmowane przez wszystkie jednostki organizacyjne KWP.

KWP podejmowała różne formy współpracy z podmiotami zewnętrznymi przykładowo z Kuratorium Oświaty, Telewizją Polską S.A. Oddział w Rzeszowie, Polskim Radiem Rzeszów S.A. KWP aktywnie uczestniczyła również w realizacji programu *Bezpieczna +*.

Funkcjonariusze Wydziału Prewencji i Wydziału do Walki z Cyberprzestępczością rzetelnie wykonywali nałożone na nich obowiązki zarówno w zakresie profilaktyki jak i czynności operacyjno - rozpoznawczych.

2. Ocena prawidłowości i skuteczności podejmowanych działań profilaktycznych

Opis stanu
faktycznego

KWP w latach 2013 – 2016 nie realizowała żadnego programu profilaktycznego dotyczącego cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że *wraz ze wzrostem dostępności Internetu czy telefonii komórkowej zwiększa się natężenie zagrożeń jakie ze sobą niosą. Pojawiają się nowe zagrożenia dotyczące autodestrukcyjnych gier komputerowych. Mając powyższe na uwadze w maju 2017r. KWP wdroży do realizacji na terenie garnizonu podkarpackiego program pod nazwą „Cyberbezpieczni”. Program*

skierowany będzie zarówno do dzieci, ich opiekunów oraz osób zawodowo odpowiedzialnych za proces edukacji wychowania. Głównym zakładanym celem programu jest zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników Internetu.

(dowód: akta kontroli str. 573-574)

W latach objętych kontrolą Wydział Prewencji KWP podejmował działania profilaktyczne dotyczące cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży. Działania te realizowane były zarówno w placówkach oświatowych, bibliotekach jak i w siedzibie KWP w Rzeszowie. Funkcjonariusze KWP podejmowali działania na wnioski (pisemne i ustne) podmiotów zainteresowanych działaniami profilaktycznymi dotyczącymi cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

(dowód akta kontroli. str. 210-211)

W latach 2013 -2016 wszystkie jednostki garnizonu podkarpackiego Policji przejawiały aktywność w zakresie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży polegającą głównie na działaniach prewencyjnych i profilaktycznych.

Ponadto jak wskazano w pkt. I wystąpienia pokontrolnego trzy jednostki organizacyjne KWP realizowały swoje programy profilaktyczne. Programy te poddawane były ewaluacji, wnioski z nich skutkowały między innymi wydłużeniem czasu realizacji programu.

(dowód: akta kontroli str. 104-123)

Działania nadzorcze nad podległymi komórkami i jednostkami w zakresie profilaktyki w tym dotyczącej cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży polegały głównie na dokonywaniu przez funkcjonariuszy Wydziału Prewencji KWP sprawdzeń tematycznych potwierdzonych wpisami w *Kartach zapoznania się z zawartością teczki pn. Wykaz czynności profilaktycznych podjętych w sprawach małoletnich.*

Ponadto jednostki podległe KWP przekazywały do Wydziału Prewencji informacje o przeprowadzanych czynnościach profilaktycznych i prewencyjnych dotyczących cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

(dowód: akta kontroli str.467)

Działania koordynujące KWP wobec podległych im jednostek w zakresie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży polegały na przekazywaniu komendom miejskim i powiatowym zaleceń otrzymany z Komendy Głównej Policji

dotyczących np.: wdrożenia zmian funkcjonalności formularza sprawozdawczego III/6, projektu edukacyjnego *Szkoła przyjazna bezpieczeństwu* zainaugurowanego przez Fundację Grupy PKP dotyczącego organizacji zajęć przez policjantów w zakresie bezpieczeństwa na terenach kolejowych, w domu oraz w Internecie.

(dowód: akta kontroli str. 124 -125, 249-251)

W latach 2015 – 2016 KWP zrealizowała w ramach lokalnego doskonalenia zawodowego następujące przedsięwzięcia szkoleniowe:

- w dniach 12-13.02.2015 r. Wydział Prewencji zorganizował i przeprowadził szkolenie dla policjantów – specjalistów ds. prewencji kryminalnej, w trakcie którego ówczesny Kierownik Sekcji dw. z Cyberprzestępczością przedstawił prezentację, dotyczącą systemu organizacji zwalczania cyberprzestępczości w tym między innymi odnosząc się do zagrożeń związanych z cyberprzemocą wśród dzieci i młodzieży. Szkoleniem objęto 42 funkcjonariuszy KMP/KPP województwa podkarpackiego, którzy zajmują się problematyką prewencji kryminalnej (profilaktyki społecznej) i nieletnich;
- w dniach 13-15.04.2016 r. Wydział dw. z Cyberprzestępczością zorganizował szkolenie dla policjantów jednostek i komórek organizacyjnych Policji województwa podkarpackiego nt. *Kierunki rozwoju cyberprzestępczości. Możliwości Policji w zakresie ujawniania i zwalczania przestępstw w cyberprzestrzeni*. Szkoleniem objęto 54 funkcjonariuszy Policji województwa podkarpackiego zajmujących się zwalczaniem szeroko pojętej przestępczości internetowej oraz nieetatowych koordynatorów powiatowych w zakresie zwalczania cyberprzestępczości;
- w dniach 15-16 czerwca 2015 r. Wydział Prewencji KWP zorganizował szkolenie dla policjantów Komend Miejskich i Powiatowych Policji województwa podkarpackiego z zakresu problematyki prewencji kryminalnej i nieletnich. Jednym z punktów przedmiotowego szkolenia były zagadnienia dotyczące cyberprzestępczości w tym cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży;
- w 2015 r. dwóch funkcjonariuszy Wydziału Prewencji wzięło udział w szkoleniu *Dzieci i młodzież w internecie* przeprowadzonym przez ekspertów NASK w ramach projektu *Cyberpol*.

Ponadto KWP – jak wskazano w pkt I wystąpienia pokontrolnego - w dniu 8 stycznia 2015 r. złożyła do Komendanta Głównego Policji wniosek o wyrażenie zgody na organizację przedsięwzięcia szkoleniowego pn. *Kierunki rozwoju*

cyberprzestępczości. Możliwości Policji w zakresie ujawniania i zwalczania przestępstw w cyberprzestrzeni. Wniosek nie uzyskał akceptacji KGP i szkolenie nie zostało zrealizowane. W latach 2013-2014 nie przeprowadzono odrębnych szkoleń dotyczących cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

(dowód: akta kontroli str. 212-221, 576-577)

Naczelnik Wydziału Kadr i Szkolenia wyjaśniła, że w zestawieniu bloków tematycznych, programów kursów specjalistycznych realizowanych centralnie nie występuje zagadnie dotyczące problematyki cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

Składająca wyjaśnienia dodała, że dwóch funkcjonariuszy z garnizonu podkarpackiego Policji uczestniczyło w warsztatach szkoleniowych z zakresu „Aktualnych aspektów zwalczania pedofilii i pornografii dziecięcej w Internecie” organizowanych w dniach 25-26.06.2013 r. w Szkole Policji w Słupsku.

(dowód: akta kontroli str. 382)

Zadania z zakresu zapobieganiu i wykrywaniu spraw z dziedziny cyberzagrożeń w zakresie profilaktycznym realizował Wydział Prewencji KWP oraz w zakresie operacyjno-rozpoznawczym Wydział dw. z Cyberprzestępczością KWP.

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że cyberprzemoc jest jednym z obszarów działań funkcjonariuszy Wydziału Prewencji zajmujących się problematyką nieletnich, zjawisk patologicznych i profilaktyki społecznej.

Naczelnik Wydziału Prewencji poinformował, że Wydział Prewencji KWP w Rzeszowie nie posiada „Wytucznych Komendanta Wojewódzkiego Policji w Rzeszowie dotyczących cyberprzemocy wśród małoletnich”. W sytuacji zaistnienia czynu dotyczącego cyberprzestępczości, w zależności od trybu ścigania, zastosowanie mają przepisy prawa dotyczące postępowania, zastosowanie mają przepisy dotyczące postępowania w sprawach nieletnich sprawców, czynów karalnych i zagrożonych demoralizacją.

(dowód akta kontroli. str. 65-82)

Funkcjonariusze Wydziału Prewencji wykonywali działania profilaktyczne ukierunkowane za zagrożenia cyberprzemocy poprzez udział w spotkaniach

z młodzieżą ze szkół województwa podkarpackiego, udział w różnego rodzaju akcjach i organizowaniu spotkań z młodzieżą na terenie KWP.

(dowód: akta kontroli str. 210 – 211)

W dniu 13 lutego 2015 r. Komendant⁴ zlikwidował Sekcję do walki z Cyberprzestępczością wchodzącą w skład Wydziału Wywiadu Kryminalnego i utworzył w jej miejsce Wydział do walki z Cyberprzestępczością.

W uzasadnieniu rozkazu Komendant podał, że utworzenie Wydziału do walki z Cyberprzestępczością w KWP jako wyspecjalizowanej komórki do zwalczania przestępczości w cyberprzestrzeni na poziomie wojewódzkim pozwoli na zwiększenie możliwości wykrywczych oraz na wprowadzenie m.in. stałego monitoringu sieci. Specyfika zwalczania tego typu przestępczości wymagać będzie stworzenia przynajmniej dwuzmianowego systemu pracy.

(dowód: akta kontroli str.134-136)

Stan etatowy Wydziału wynosił od momentu jego powstania 10 osób, w toku kontroli⁵ byli to:

- Naczelnik Wydziału;
- 3 specjalistów;
- 6 detektywów.

(dowód: akta kontroli str. 137-138)

Do zadań Wydziału ds. z Cyberprzestępczością należało w szczególności:

- 1) prowadzenie ukierunkowanego monitoringu sieci Internet pod kątem ujawniania, zamieszczania i rozpowszechniania treści prawnych zabronionych oraz zdarzeń o charakterze przestępczym;
- 2) ujawnianie i zwalczanie przestępstw popełnianych na szkodę lub przy użyciu systemów i sieci komputerowych oraz teleinformatycznych i telekomunikacyjnych;
- 3) ustalanie sprawców przestępstw wykorzystujących technologie i sieci teleinformatyczne w przestępczej działalności;

---

⁴ Rozkaz Organizacyjny Nr 2/15 z dnia 13 lutego 2015 w sprawie zmian organizacyjno –etatowych.

⁵ Stan na dzień 24 luty 2017 r.

- 4) współpraca z administratorami sieci komputerowych, providerami oraz przedstawicielami firm softwearowych i telekomunikacyjnych w zakresie monitorowania zdarzeń o charakterze przestępczym;
- 5) prowadzenie czynności operacyjno – rozpoznawczych, w tym pracy operacyjnej w zakresie właściwości wydziału;
- 6) pomoc w planowaniu, przygotowaniu i realizacji spraw, w których wymagane są wiedza i umiejętności związane z zaawansowanymi rozwiązaniami technicznymi;
- 7) wymiana informacji dotyczących nowych zjawisk przestępczych związanych z rozwojem technik informatycznych z organami państwa i innymi podmiotami krajowymi i międzynarodowymi na potrzeby prowadzonych czynności operacyjno – rozpoznawczych.

(dowód: akta kontroli str.43-45)

Naczelnik Wydziału do walki z Cyberprzestępczością sporządzał dane statystyczne odzwierciedlające zagrożenie wybranymi przestępstwami popełnianymi w (za pośrednictwem) sieci teleinformatycznych, na terenie województwa podkarpackiego oraz w skali kraju.

Dane te dotyczyły również czynów zabronionych dotyczących cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży. W statystyce odnoszono się do lat 2013-2016 i następujących kwestii: *postępowania wszczęte; przestępstwa stwierdzone oraz % wykrycia.*

(dowód: akta kontroli str.481-482)

Naczelnik Wydziału do walki z Cyberprzestępczością wyjaśnił, że *dane te w systemie rocznym wykorzystywane są do planowania działań Wydziału do walki z Cyberprzestępczością KWP w Rzeszowie.*

(dowód: akta kontroli str.480)

Wydział do walki z Cyberprzestępczością w zakresie dotyczącym cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży podejmował m.in. takie działania jak:

- stały monitoring sieci internet mający na celu identyfikację czynów zabronionych, ustalenia sprawcy i ofiary przestępstwa;
- pozyskiwanie informacji z innych źródeł niż sieć Internet (np. *osobowe źródła informacji*);
- gromadził materiały na potrzeby postępowań przygotowawczych;

- przekazywanie do innych jednostek policji materiałów dotyczących czynów zabronionych popełnianych przez nieletnich sprawców oraz świadczące o demoralizacji nieletnich.

(dowód: akta kontroli str.279 - 286)

Naczelnik Wydziału do walki z Cyberprzestępczością wyjaśnił, że *raporty z ujawnianych w trakcie monitoringu sieciowego spraw (w tym cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży) przesyłane są przez policjantów Wydziału do walki z cyberprzestępczością do Komendy Głównej Policji tylko i wyłącznie jeżeli czynności te są realizowane w ramach koordynowanych i zleconych stosowną korespondencją przez Biuro dw. z Cyberprzestępczością Komendy Głównej Policji. W pozostałych przypadkach, policjanci po ujawnieniu informacji o możliwości zaistnienia w internecie czynu zabronionego (w tym związanego z cyberprzemocą wśród dzieci i młodzieży) wykonują zgodnie z ustawowymi uprawnieniami czynności zmierzające do ustalenia tożsamości sprawców, a następnie całość materiałów jest przekazywana do jednostki lub komórki organizacyjnej Policji, albo jednostki Prokuratury właściwej miejscowo.*

(dowód: akta kontroli str.380-381)

W zależności od zapotrzebowania funkcjonariusze Wydziału do Walki z Cyberprzestępczością wspierali Wydział Prewencji KWP lub samodzielnie uczestniczyli w różnego rodzaju przedsięwzięciach między innym mających na celu przeciwdziałanie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży. Uczestnictwo to dotyczyło np. udziału w konferencji *Chrońmy młodość w sieci* (Stalowa Woła grudzień 2015).

(dowód: akta kontroli str.137-138, 212-214)

Uczestnicząc w tych przedsięwzięciach mających na celu wspieranie profilaktyki cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży pracownicy Wydziału do walki z Cyberprzestępczością wykorzystywali różnorodne materiały dydaktyczne takie jak prezentacje i scenariusze zajęć udostępnione przez Fundację Dzieci Niczyje (aktualnie Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę) w ramach prowadzonych przez nią różnego rodzaju programów społecznych.

Funkcjonariusze Wydziału do walki z Cyberprzestępczością wykorzystywali przykładowo następujące materiały dydaktyczne:

- poradnik *Dbaj o fejs*;

- poradnik *Co to jest Instagram;*
- poradnik *Pomyśl zanim wrzucisz;*
- poradnik *Czym jest Tumblr;*
- poradnik *Co to jest Twitter;*
- scenariusz zajęć dla klas II – IV szkół podstawowych *Zużka i Tunio poznają internet;*
- scenariusz zajęć dla uczniów w wieku 11-13 lat *Gdzie jest Mimi;*
- scenariusz zajęć dla klas szkół gimnazjalnych.

(dowód: akta kontroli str.287-465)

Z informacji uzyskanych od Dyrektora – Redaktora Naczelnego Telewizji Polskiej S.A. – Oddział w Rzeszowie wynika, że w okresie lat 2013 -2016 TVP brała aktywny udział w Dniach Bezpiecznego Internetu oraz emitowało różnego rodzaju programy poświęcone zapobieganiu i przeciwdziałaniu cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży, nie wskazano jednak skali tych działań w latach 2013-2016.

W programach tych wielokrotnie uczestniczyli funkcjonariusze KWP.

(dowód: akta kontroli str. 238-241)

Z informacji uzyskanej od Prezesa Zarządu Polskiego Radia Rzeszów S.A. Prezesa wynika, że w roku 2015 rozgłośnia emitowała kampanię społeczną przeciwko przemocy werbalnej w internecie *Przytul hejtera*. Celem tej kampanii było uświadamianie młodzieży o szkodliwości internetowego hejtu i mowy nienawiści, a także metod reagowania na te zjawiska. Ponadto Polskie Radio Rzeszów S.A. emitowało różnego rodzaju programy poświęcone zapobieganiu i przeciwdziałaniu cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży

(dowód: akta kontroli str. 242-248)

Najwyższa Izba Kontroli dostrzega dobrą praktykę stosowaną w Wydziale do walki z Cyberprzestępczością KWP polegającą na wspieraniu i samodzielnym wykonywaniu działań profilaktycznych w zakresie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży pomimo, iż zadania takie nie zostały wydziałowi formalnie przypisane.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W latach 2013 -2016 Komenda Główna Policji nie udostępniła funkcjonariuszom KWP szkoleń dotyczących zagrożeń cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży, jednakże pomimo to KWP we własnym zakresie organizowała i przeprowadzała takie szkolenia. KWP realizowała zadania koordynujące i nadzorcze wobec podległych jej jednostek. Funkcjonariusze KWP uczestniczyli w programach radiowych i telewizyjnych lokalnych stacji.

3. Ocena prawidłowości i skuteczności reakcji na stwierdzone akty cyberprzemocy.

Opis stanu
faktycznego

W toku kontroli dokonano oględzin trzech użytkowanych przez KWP systemów elektronicznych tj. Systemu Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji (SESPol), Systemu Wspomagania Dowodzenia (SWD) oraz Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (KSIP).

➤ **SESPol** - z poziomu KWP w Rzeszowie możliwy jest dostęp do sprawozdań wszystkich jednostek jej podległych.

Zagadnienia dotyczące cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży zawarte są w rocznej części opisowej dołączonej do formularza III/6 sprawozdania w części dotyczącej rozpoznania i profilaktycznej pracy Policji na rzecz zapobiegania demoralizacji nieletnich oraz patologii społecznych, w miesiącu grudniu danego roku.

Zgodnie z wymogami wypełniania formularza III/6 obligatoryjnie umieszcza się w nim dane przedstawiony w sposób opisowy i takie dane ujawniono w toku oględzin.

W KWP w Rzeszowie w formularzu III/6 oprócz danych opisowych przedstawiano również dane statystyczne.

(dowód: akta kontroli str. 549a)

Komendant wyjaśnił, że *informacje ujmowane w ocenie sporządzanej w Wydział Prewencji KWP z uwzględnieniem danych otrzymywanych z Wydziału do Walki z Cyberprzestępczością zawierają zarówno dane opisowe, jak również statystyczne. W okresie objętym kontrolą, na polecenie Naczelnika Wydziału Prewencji KWP sporządzane były miesięczne sprawozdania z czynności wykonanych przez funkcjonariuszy Wydziału Prewencji. W związku z powyższym gromadzenie danych,*

w tym statystycznych, dla sporządzenia rocznej części opisowej Formularza III/6 nie nastęrczało trudności.

(dowód: akta kontroli str. 269-278)

Ponadto Komendant odnośnie funkcjonalności systemu SESPol wyjaśnił, że zgodnie z pismem Dyrektora Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP insp. Marka Walczaka z 18 grudnia 2014 r., I.dz.EM-891/14 decyzją kierownictwa Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP oraz Biura Łączności i Informatyki KGP w dniach 7-14 stycznia 2015 r. nastąpiło wdrożenie zmian funkcjonalności formularza sprawozdawczego III/6. W zmienionej formule pojawiła się możliwość dołączenia załącznika (plik w formacie doc lub zip) z rozbiem na poszczególne, bezpośrednio podległe jednostki Policji (w przypadku raportu na poziomie KWP jest rozbie na poszczególne KMP/KPP/KRP). Załączone pliki do jednego sprawozdania nie mogą przekraczać 5 MB pojemności. Szczegółowe informacje dotyczące zmian w funkcjonalności SESPol w zestawieniu nr III/6 znajdują się w Instrukcji użytkownika systemu elektronicznej sprawozdawczości w Policji”.

Naczelnik Wydziału Prewencji KWP wskazał, że w latach 2013-2014 cyberprzemoc nie była wyszczególniona jako obszar poddany sprawozdawczości.

(dowód: akta kontroli str: 65-82, 249-265)

➤ **SWD** - zgodnie z art. 20 e ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r o Policji⁶ stanowi system teleinformatyczny wspierający wykonywanie zadań ustawowych przez jednostki organizacyjne Policji, jak również przyjmowanie zgłoszeń alarmowych z centrów powiadamiania ratunkowego, o których mowa w ustawie z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego.⁷

Parametry funkcjonalne Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji, sposób jego funkcjonowania w sytuacjach awaryjnych oraz sposób jego utrzymania uregulowane zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji.⁸

W żadnym z przywołanych aktów prawnych nie określono potrzeby odrębnego rejestrowania zdarzeń dotyczących cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

---

⁶ DZ.U. z 2016r., poz 1782 ze zm)

⁷ DZ.U. z 2013r. poz.1635 ze zm.)

⁸ DZ.U. z 2013 r., poz.1690

SWD rejestruje głównie następujące informacje:

- zgłoszenie zdarzenia,
- reakcja na zgłoszenie,
- sposób załatwienia zgłoszenia.

System Wspomagania Dowodzenia nie posiada kategorii nazwania zgłoszenia *cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży*.

Wygenerowanie danych dotyczących zgłoszeń w SWD możliwe jest po wpisaniu słów kluczowych charakterystycznych dla danego przestępstwa.

(dowód: akta kontroli str.466)

➤ **KSIP** – funkcjonowanie tego systemu określone została w Decyzji Nr 125 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 kwietnia 2013 r.⁹

Dane pozyskuje się z KSIP i połączonego z nim *Systemu analitycznego*. W zakładce *fakt* wyodrębnione są 4 obszary tj:

- wydarzenia;
- przestępstwo;
- postępowanie;
- SEWIK.

W rubryce *przestępstwo związane z* brak jest zakładki dotyczącej cyberprzestępczości w tym cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

W dziale *modus operandii* funkcjonuje zakładka *cyberprzestrzeń*, w niej zawarte są dane dotyczące cyberprzestępczości.

KSIP nie daje bezpośredniej możliwości generowania danych dotyczących cyberprzestępczości w tym cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży.

(dowód: akta kontroli str.469)

W 2015 r. Komendant Główny Policji powołał zespół w sprawie *opracowania koncepcji uzyskiwania i gromadzenia danych statystycznych oraz wymiany informacji w zakresie właściwości organizacyjnych komórek do walki z cyberprzestępczością*.¹⁰

W uzasadnieniu decyzji Komendant Główny Policji podniósł, że *mając na względzie obserwowany wzrost przestępczości popełnianej z wykorzystaniem Internetu*

---

⁹ Zmieniona decyzjami Nr 379 z 6 października 2014 r. oraz Nr 14 maja 2015 r. Komendanta Głównego Policji.

¹⁰ Decyzja Nr 76 z dnia 24 lutego 2015 r.

i zaawansowanych technologii, konieczne staje się zapewnienie funkcjonowania komórek zajmujących się rozpoznawaniem i zwalczaniem tych zjawisk i przestępstw dokonywanych w cyberprzestrzeni w sposób najbardziej efektywny i skuteczny. Zasadne jest podjęcie działań w celu wprowadzenia we wszystkich nowopowstałych komórkach do walki z cyberprzestępczością jednolitych regulacji w zakresie wymiany informacji, koordynacji działań oraz gromadzenia danych z realizowanych spraw, co znacząco poprawi możliwość nadzoru nad tymi komórkami.

Do uczestnictwa w pracach zespołu powołany został Kierownik Sekcji do walki z Cyberprzestępczością Wydziału Wywiadu Kryminalnego KWP w Rzeszowie.

W notatce służbowej z 1 spotkania zespołu do opracowania koncepcji uzyskiwania i gromadzenia danych statystycznych oraz wymiany informacji w zakresie właściwości komórek organizacyjnych do walki z cyberprzestępczością wskazano, że w KSIP wprowadzona zostanie zmiana poprzez dodanie dodatkowego pola waliacji lub pola w zakładce przestępstwa, które będzie określało, że przestępstwo zostało popełnione w internecie. Do dnia rozpoczęcia kontroli NIK powołany przez Komendanta Głównego Policji zespół nie zakończył prac.

(dowód akta kontroli str.483-491)

W okresie lat 2013-2016 działalność KWP w zakresie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży nie była przedmiotem nadzoru i kontroli Komendantów Głównego i Wojewódzkiego Policji.

(dowód: akta kontroli str. 266)

Naczelnik Wydziału Kontroli KWP wyjaśnił, że *dobór tematów kontroli następował przy uwzględnieniu wymogów określonych w dyspozycji § 9 wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych¹¹ w szczególności: wyników wcześniejszych kontroli, audytów wewnętrznych, wyników analiz określonych problemów oraz skarg i wniosków, propozycji przedstawionych przez kierowników jednostek terenowych podległych KWP w Rzeszowie, kierowników komórek organizacyjnych KWP w Rzeszowie, najważniejszych celów planów działalności Komendanta Wojewódzkiego Policji w Rzeszowie (na poszczególne lata tj. 2013-2016), wyników analizy zagadnień*

---

¹¹ Załącznik do Decyzji Nr 65 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r. wprowadzonych stosowania w komendach wojewódzkich Policji decyzją nr 319 Komendanta Głównego Policji z dnia 17 października 2012 r. (DZ. Urz. .KGP z 2012 r., poz 55).

poruszonych przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Rzeszowie i jego Zastępców, na odprawach służbowych przeprowadzanych w ww. okresie z udziałem Komendantów Miejskich/Powiatowych woj. Podkarpackiego oraz naczelników i kierowników komórek organizacyjnych KWP. W trakcie realizacji procesu tworzenia planów na lata 2013 -2016 nie znaleziono przesłanek, uzasadniających objęcie kontrolą tematyki związanej z cyberprzemocą wśród dzieci i młodzieży. Należy również zauważyć, iż komórki do walki z cyberprzestępczością w Komendach Wojewódzkich Policji w ramach struktur Wydziałów Wywiadu Kryminalnego, utworzone zostały w drugiej połowie 2014 r., zaś odrębny Wydział do Walki z Cyberprzestępczością w KWP w Rzeszowie powstał w marcu 2015 r. Proces tworzenia ww. struktury został ostatecznie zakończony dopiero w dniu 1 grudnia 2016 r. z chwilą utworzenia Biura do Walki z Cyberprzestępczością w Komendzie Głównej Policji. Z tego też względu uznano, iż zasadnym jest uwzględnienie tematyki związanej z ww. działalnością, w procesie budowy planów kontroli na najbliższe lata.

(dowód: akta kontroli str. 572)

W województwie podkarpackim w obszarze cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży w latach 2013-2016, w KWP, komendach powiatowych lub miejskich odnotowano 91 czynów karalnych, określonych w k.k.¹², przede wszystkim w art.: 190 § 1¹³, 190a § 1¹⁴ i § 2¹⁵. Osiem takich czynów ujawniła KWP.

Od dnia 16 marca 2015 r. (tj. od dnia utworzenia) Wydział do Walki z Cyberprzestępczością przekazał zgodnie z właściwością miejscową i przedmiotową do jednostek Policji w kraju m.in. materiały dotyczące czynów zabronionych popełnionych przez nieletnich sprawców oraz świadczące o demoralizacji nieletnich. Dotyczyło to głównie czynów zabronionych określonych w art. 200a §2 kk.

(dowód: akta kontroli str. 279-286)

Najwyższa Izba Kontroli dostrzega dobrą praktykę polegającą na ujmowaniu w systemie SESPól formularzu III/6 sprawozdania w części dotyczącej rozpoznania i profilaktycznej pracy Policji na rzecz zapobiegania demoralizacji nieletnich oraz

¹² Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U z 2016 r., poz. 1137 ze zm.)

¹³ Groźenie osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej.

¹⁴ Uporczywe nękanie.

¹⁵ Podszycanie się pod osobę z wykorzystaniem jej wizerunku lub innych danych osobowych.

patologii społecznych nie tylko obligatoryjnej części opisowej ale też danych statystycznych.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że dostępny w codziennej pracy KWP system informatyczny SWD i KSIP nie daje możliwości szybkiego wygenerowania statystyki zdarzeń o charakterze cyberprzestępczości i cyberprzemocy, w szczególności dotyczącej dzieci i młodzieży. W przypadku potrzeby uzyskania danych w tym zakresie konieczne jest ręczne i czasochłonne przeglądanie wszystkich zdarzeń.

Ocena cząstkowa

W latach 2013 - 2016 funkcjonariusze KWP prowadzili sprawy dotyczące cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży. W okresie lat 2013-2016 działalność KWP w zakresie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży nie była przedmiotem nadzoru i kontroli Komendantów Głównego i Wojewódzkiego Policji, jednakże funkcjonariusze Wydziału Prewencji dokonywali sprawdzeń tematycznych również w tym zakresie w jednostkach podległych KWP.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK¹⁶, wnosi o dokonywanie analiz zjawisk kryminogennych w zakresie zagrożeń cyberprzemocą wśród dzieci i młodzieży.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

¹⁶ DZ.U. z 2017 r., poz. 524 j.t.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Trzebownisko, dnia   kwietnia 2017 r.

Kontroler
Monika Marciniak
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis